

מראי מקומות - יבמות

פא:

דהדין דחתיכה הראוי' להתכבד אינה בטלה, היינו דלאחר שבטלה עדיין ראוי' להתכבד בה, ואז אינה בטלה. וא"כ, הא דבסיפא לא תעלה לכ"ע, זהו באמת משום דראוי' להתכבד [ודלא כרש"י], משום דלאחר שנתבטלה חתיכה זו מותרת לכ"ע, וא"כ שפיר ראוי' להתכבד. אבל ברישא, דאפי' לאחר הביטול אינה מותרת אלא לכהנים, ובהם אין שייך כיבוד, אז אי"ז נחשב חתיכה הראוי' להתכבד. (ולכא' סברתו צ"ב, למה דנין האם נחשבת ראוי' להתכבד לאחר שכבר נתבטלה, אם הנדון הוא אם לבטלה או לא, לכא' צריך לדונה קודם הביטול, וצ"ע.) וע' בריטב"א שכ' דתי' זה אינו מחוור להרא"ה, ולכן פי' דהגדר של חתיכה הראוי' להתכבד הוא "שזו החתיכה עצמה ראוי' להתכבד בה כל האורחים ישראלים אילו היתה מותרת", ולא כתוס', דתלוי באם בפועל ראוי' להתכבד, אלא אם חתיכה זו בעצם תהי' ראוי' להתכבד אם הי' של היתר. ולגבי הקו' מסוגיין, כ' "י"ל דמייירי בשאינה מבושלת", דהיינו, דבאמת אינה ראוי' להתכבד. ועוד תי' "א"נ דאפי' מבושלת, כיון דרישא אינה אסורה מחמת עצמה אלא מחמת טומאה, אינה נעשית חתיכה ראוי' וביתר ביאור, כ' הריטב"א בחולין (ק). "שלא אמרו חתיכה הראוי' להתכבד בה שלא יהי' לה ביטול, אלא כשאסורה מעצמה, כגון חתיכה נבלה... משא"כ בחתיכות של היתר שבלעה שמנונית של איסור היא בטלה בס'... וההיא דחתיכת חטאת טמאה שנתערבה, שאיסורו מחמת טומאה, לא עדיפא מחתיכה שנאסרה מחמת טעם האיסור" (והטעם צריך ביאור).

וע' ברשב"א, דצייד לתרץ דשאני חתיכה של חטאת, דאינה ראוי' להתכבד בפני שום אורח, אפי' עכו"ם, לפי שהיא אסורה בהנאה, משא"כ חתיכה של נבלה, דעכ"פ ראוי' להתכבד בפני אורח עכו"ם, לפי שמותר בהנאה. אלא דכ' דלפ"ז גם חתיכה של בשר בחלב תהי' בטלה לפי שאסורה בהנאה ואינה ראוי' להתכבד כלל, ואפ"ה לא בטילי, ולכן חזר לפרש כתוס'.

א. כולן ידלקו

כ' הרשב"א בביצה (ג), בשם ר' שמשון, דמה דלא אמרי' שיחלקם לכמה אנשים, ולימא דכל א' יכול לומר דכל דפריש מרובא פריש, היינו משום דחיישינן לשמא יבואו עשרה אנשים בבת א', וכדאי' בזבחים (עג).

ב. ורשב"ל אמר כל שדרכו למנות שנינו

העיר הרשב"א בביצה (ג), הא מודה ר"ל דאיסורים דרבנן בטלים אף בדבר שדרכו לימנות, ושי' ר"ל היא דכלאי הכרם בזמן הזה מדרבנן, דס"ל דקדושה שני' קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבוא, וא"כ למה אינן בטלין. ותי' דס"ל דכיון דאסורים בהנאה, חמירי טפי ואינן בטלין כל שדרכו למנות.

ג. ר' יוחנן סבר את שדרכו לימנות שנינו

ור"ל סבר כל שדרכו לימנות שנינו

כ' בשאלת יעבץ (סי' קנ"ח), דאף דדבר מוסכם הוא מן הפוסקים (ויד' סי' ק"ח) דמה דדבר חשוב אינו בטל ברוב הוא דין דרבנן, מ"מ יש לפקפק קצת בדבר זה מסוגיין, דהא במאי פליגי ר' יוחנן ור"ל, הרי לכא' פשוט דבסברא פליגי, ומהי מחלוקתם. וביאר דזהו גופא פלוגתתם, דר' יוחנן סבר דאת שדרכו למנות שנינו, דהיינו דחומרא זו דדבר חשוב אינו בטל ברוב הוא רק מדרבנן, ולכן שפיר יש להחמיר רק בדבר שהוא חשוב ממש, דהיינו מה שלעולם דרכו למנות. אבל ר"ל ס"ל דדין זה דדבר חשוב אינו בטל הוא מן התורה, ולכן אפי' כל דבר שדרכו למנות י"ל דנחשב חשוב לענין זה דאינו בטל ברוב. וע"ש עוד איך שביאר מה יהי' המקור לדבר זה דמן התורה דבר חשוב אינו בטל.

ד. חתיכה של חטאת וכו'

הק' הראשונים, למה תעלה, הא חתיכה הראוי' להתכבד היא, ובעלמא אמרי' דחתיכה הראוי' להתכבד אינה בטלה. וכ' תוס'